

La joventut migrada sense referents familiars a Catalunya: canviant mirades

Carme Montserrat
Edgar Iglesias
Cayetano Gómez
Judith Gallart
Zareth Bedoya
Joan Llosada

MAIG 2021

Estudi encarregat i finançat per

El viatge

@CanviantMiradesJMS

La majoria de joves arrisquen la vida per construir el seu futur a Catalunya.

15:03 · 13 de mai, 21

248 Retuits 31 Tuïts amb cita 588 Agradaments

El viatge @CanviantMiradesJMS · 13 de mai, 21

Els nois i noies migrats sols tenen altes expectatives, força, determinació, somnis. En ser joves són resilient però alhora vulnerables.

4 11 25

El viatge @CanviantMiradesJMS · 13 de mai, 21

Com qualsevol procés migratori el seu camí respon a unes necessitats i està ple de dificultats: el viatge dura mesos, es troben amb situacions traumàtiques o d'alt risc i, fins i tot, de mort. Fins quan ho seguirem naturalitzant?

2 6 27

El viatge @CanviantMiradesJMS · 14 de mai, 21

Majoritàriament són nois de 15, 16 o 17 anys, del Marroc i de l'Àfrica subsahariana, que venen amb el coneixement de la família, amb qui segueixen en contacte. T'imagines tenir 15 o 16 anys i assumir aquesta responsabilitat?

3 8 19

El viatge @CanviantMiradesJMS · 14 de mai, 21

Sabíeu que cada jove és únic i no formen part d'un col·lectiu homogeni? Havies pensat que l'etiqueta MENA és discriminatòria? Sabíeu que més del 90% no són consumidors ni d'alcohol ni de drogues, ni han comès cap delicte?

1 12 33

El viatge @CanviantMiradesJMS · 14 de mai, 21

I les noies? Les migracions femenines han estat i són molt invisibilitzades. També arriben tot i que en són menys, no obstant això, són doblement vulnerables i valentes.

22 8 30

L'arribada

@CanviantMiradesJMS

És com se la imaginaven? Sí i no.

22:33 · 13 de mai, 21

321 Retuits 22 Tuïts amb cita 611 Agradaments

L'arribada @CanviantMiradesJMS · 13 de mai, 21

Sí, perquè actualment tenen molta informació de les condicions de destí gràcies a les xarxes socials. Quan arriben també contribueixen a la seva difusió.

4 8 22

L'arribada @CanviantMiradesJMS · 13 de mai, 21

No, perquè no s'esperaven que se'ls tingués tanta por i desconfiança. El racisme social que reben és freqüent: des d'associar-los al consum de tòxics o actes delictius, al tracte despectiu o discriminatori en espais quotidians com el carrer, els mitjans de transport o alguns mitjans de comunicació.

12 11 21

L'arribada @CanviantMiradesJMS · 13 de mai, 21

No, perquè no sabien les conseqüències negatives que hi hauria pel seu benestar emocional.

3 3 32

L'arribada @CanviantMiradesJMS · 14 de mai, 21

Sí, perquè sabien que la seva acollida seria en centres o pisos i serien protegits, tot i que esperaven més estabilitat i menys canvis de recursos, de referents i de municipi.

5 13 14

L'arribada @CanviantMiradesJMS · 14 de mai, 21

No, perquè no esperaven deixar de tenir continuïtat en els estudis que havien iniciat al seu país.

17 11 42

L'arribada @CanviantMiradesJMS · 15 de mai, 21

No, perquè no esperaven tants obstacles per obtenir la documentació i per treballar.

11 12 24

L'arribada @CanviantMiradesJMS · 15 de mai, 21

En resum, la combinació d'aquests factors limita les possibilitats reals d'inclusió a Catalunya. Per altra banda, cal posar en valor l'esforç de les entitats, administracions públiques, equips de professionals i veïnat que inverteixen esforços per a millorar la seva acollida i que sovint són poc visibles.

23 12 44

Universitat de Girona
Liberi
Grup de Recerca en Infància,
Joventut i Comunitat

Als 18 anys

@CanviantMiradesJMS

Mirades creuades: des de la protecció (com a infant que ha estat tutelat)? Des de l'emancipació (com a jove amb ganes de projectar)? Des de la llei d'estrangeria (com a persona estrangera)?

21:13 · 14 de mai, 21

221 Retuits 43 Tuïts amb cita 458 Agradaments

Als 18 anys @CanviantMiradesJMS · 14 de mai, 21

Deixen de ser tractats com a joves des d'una doble discriminació: tractament jurídic i com a estranger, però segueixen tenint responsabilitats familiars.

10 3 25

Als 18 anys @CanviantMiradesJMS · 15 de mai, 21

Cal veure'ls com la resta de joves, des de la perspectiva de l'emancipació i del seu protagonisme i participació, amb els suports com a persones extutelades. El 70% dels nois i noies migrats sols que atén la Direcció General d'Atenció a la Infància són majors d'edat.

2 12 14

Als 18 anys @CanviantMiradesJMS · 15 de mai, 21

El permís de treball es converteix en una fita quasi impossible i la modificació de la llei d'estrangeria esdevé un assumpte urgent.

6 4 34

Als 18 anys @CanviantMiradesJMS · 15 de mai, 21

Amb tot, cal defugir d'exemples simplistes d'èxit o fracàs, doncs són un col·lectiu molt heterogeni, on cada jove té les seves fortaleses i debilitats.

34 20 55

I tu què hi pots fer...

@CanviantMiradesJMS

Què hi pots fer com a periodista? Com a docent? Com a educador? Com a metgessa? Com a veï?

11:24 · 15 de mai, 21

341 Retuits 23 Tuïts amb cita 279 Agradaments

I tu què hi pots fer... @CanviantMiradesJMS · 15 de mai, 21

...

11 5 22

L'estada

@CanviantMiradesJMS

Els nois i noies migrats sols volen sentir-se el què són, principalment joves. Això vol dir: poder estudiar, treballar, sentir-se part de la comunitat on viuen, gaudir d'activitats d'oci i esport, i tenir la situació legal resolta. Però les dificultats són múltiples:

09:21 · 14 de mai, 21

403 Retuits 13 Tuïts amb cita 303 Agradaments

L'estada @CanviantMiradesJMS · 14 de mai, 21

La participació social i comunitària esdevé una gran assignatura pendent. En moltes ocasions ho tenen més complicat que qualsevol altre jove per a vincular-se en espais o activitats de la comunitat. La mentoria pot ser una eina molt eficient per a conèixer i vincular-se amb l'entorn, que cal potenciar encara més.

2 5 14

L'estada @CanviantMiradesJMS · 14 de mai, 21

La seva formació, reglada, cal que sigui una prioritat, així com l'esport o el lleure educatiu com espais de benestar, doncs massa sovint en queden al marge.

11 8 22

L'estada @CanviantMiradesJMS · 14 de mai, 21

La llei d'estrangeria i el racisme social sovint els hi impedeix participar de les activitats pròpies del jovent (no poder fer pràctiques professionals, no poder-se federar a clubs esportius, etc.).

7 8 31

L'estada @CanviantMiradesJMS · 14 de mai, 21

Cal potenciar la relació social entre joves amb diferents realitats, en ser un factor de cohesió social. Poden passar molts anys abans que tinguin amistats amb joves de fora del seu cercle.

5 3 8

L'estada @CanviantMiradesJMS · 14 de mai, 21

Cal evitar la segregació i concentració en centres residencials o altres recursos educatius pensats només per a joves migrats. L'acolliment per part de persones que viuen a Catalunya és una via que cal seguir potenciant, així com els pisos que fomenten la seva autonomia.

12 17 40

L'estada @CanviantMiradesJMS · 15 de mai, 21

Cal que puguin tenir un acompanyament personalitzat i adaptat a la seva situació, però sobretot han de poder participar en la presa de decisions del seu itinerari i projecte vital.

6 10 27

L'estada @CanviantMiradesJMS · 15 de mai, 21

Molts dels seus malestars emocionals queden invisibilitzats sense arribar a la xarxa d'atenció social i de salut. Sovint no arriben per desconeixement de la xarxa o per manca de documentació, o reben una atenció de baixa qualitat per poca 'competència intercultural' dels professionals.

14 21 36

Autors:

Carme Montserrat, Edgar Iglesias, Cayetano Gómez, Judit Gallart, Zareth Bedoya i Joan Llosada, 2021.

Avís legal:

Aquesta obra està subjecta a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 4.0 Internacional de Creative Commons (CC BY-NC-ND 4.0)

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Per citar aquest document:

Montserrat, C., Iglesias, E., Gómez, C., Gallart, J., Bedoya, Z., & Llosada-Gistau, J. (2021). *Estudi sobre la situació de la joventut migrada sense referents familiars a Catalunya*. Universitat de Girona.